СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 37. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 15-го лютого 1939. No. 37. Jersey City, N. J., Wednesday, February 15, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СУДДЯ БРАНДЕЇС УСТУПИВ

ВАШИНҐТОН. — Суддя Брандеїс вніс на руки президента резиґнацію зо становища судді найвищого суду. Брандеїс має 82 роки і вже раніше висказував своє бажання уступити з активної судової служби та віддати рештки своїх сил жидівським справам та жидівським орґанізаціям. Та бажав він, заки уступить, своє місце відступити проф. Франкфуртерові, якого недавно президент назначив на становище судді найвищого суду. Брандеїс правдоподібно віддасться тепер активній праці в жидівській сіоністичній орґанізації, в якій він був колись активним членом.

МЕКСИКО ДАЛІ КОНФІСКУЄ АМЕРИКАНСЬКІ ҐРУНТА.

МЕКСИКО СИТІ. — На основі державного декрету сконфісковано знов від американських громадян 50,000 акрів обробленої землі. На тій землі були плянтації цукру. Тепер мексиканський уряд віддав ті землі під колективні фарми.

ГОЛ НЕ БАЧИТЬ НАДІЇ НА РОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Гол у листі до конґресмена Лудлова написав, що під сю хвилю нема найменшої надії на яке небудь розброєння тому й нема потреби скликувати міжнародну конференцію в тій цілі. Бо така конференція мусілаб закінчитися невдачею. Гол сказав, що на перешкоді розброєнню стоять „певні держави".

НАКЛИКАЄ ДО ВОЄННОЇ ГОТОВОСТИ.

НЮ ЙОРК. — На зїзді представників американського металевого промислу виголосив промову адмірал Клярк. В тій промові адмірал накликав американських промисловців, щоб були готові продукувати всякі воєнні продукти, бо хвиля дуже напружена. Він говорив, що не сміє повторитися те, що було в 1917 році, коли то Америка пішла до війни без ніякого приготування.

РЕПУБЛИКАНЦІ МАЮТЬ НАДІЮ НА ПЕРЕМОГУ.

НЮ ЙОРК. — В нюйорськім республиканськім клюбі відбувся в день уродин Линколна великий банкет, на якім промовляли визначні республиканські лідери, серед них Томас Дюї і Герберт Гувер. Гувер говорив, що теперішний уряд прямує до диктатури, а також до інфляції. Інші підкреслювали, що він пхає Америку до війни.

АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ ЗА ТОРГОВЛЮ З НІМЦЯМИ.

ВАШИНҐТОН. — Не звертаючи уваги на бойкот німецьких продуктів, фармерські кооперативні орґанізації із західних стейтів звернулись до німецької амбасади в Вашинґтоні з пропозицією виміняти кілька сот тисяч тон солонини й пшениці за фармерські машини і ріжні прибори. З амбасади вони дістали прихильну відповідь. На цю вістку секретар Гол заявив, що він не буде мати нічого проти, коли ця виміна не нарушуватиме торговельних договорів.

ВІДДАЮТЬ ПОШАНУ ПАПІ.

ВАШИНҐТОН. — Обі палати конґресу, сенат і палата представників, віддали пошану покійному папі Пієві XI принимаючи відповідні резолюції, а також перериваючи того дня наради. В резолюціях говориться, що папа був „великою особою", та „чоловіком миру".

СУД ЗАБОРОНЯЄ ПИКЕТУВАННЯ ЧУЖИХ АМБАСАД.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд затвердив заборону пикетування чужих амбасад, а винуватці будуть карані $100 кари й двомісячним арештом. Пикетування заборонене на віддалі до 500 стіп від будинку амбасади.

СКОНФІСКУВАЛИ МАЙНО ДИЗЕРТИРА.

ВАШИНҐТОН. — Майно одного дизертира з американської армії з часів війни, Берґдоля, у висоті поверх пів міліона долярів, тепер перейшло на власність держави. Коли Берґдол утік з американської армії до Німеччини, його майно перейшло під управу держави. Тепер, не звертаючи уваги на заходи родини Берґдоля перебрати той маєток, він перейшов на власність держави.

СКІЛЬКИ ВИДАЮТЬ НА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ?

ВАШИНҐТОН. — За обрахунками ріжні стейти видавали досить відмінні суми на навчання дітей по школах. Найбільше витратив впродовж минулого року стейт Каліфорнія, бо аж $74.67 на одну дитину. Зараз по нім слідує нюйорський стейт, який видав на дитину $74.28. Найменше видав стейт Арканзас, бо лиш $12.16. По нім іде Алябама, що видав $14.55.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Згідно з параграфом 33. статуту У. Н. Союзу, отсим повідомляю ВП. головних урядників У. Н. Союзу, що

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ
ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

розпічнеться

В ПОНЕДІЛОК, 13. БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1939. РОКУ

В ГОДИНІ 9. РАНО

в La Salle Hotel, Chicago, Ill.

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття: головний предсідник М. Мурашко.
2. Звіт головного предсідника М. Мурашка.
3. Звіт заступника головного предсідника Г. Германа.
4. Звіт заступниці головного предсідника Марії Малевич.
5. Звіт головного рекордового секретаря Д. Галичина.
6. Звіт головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна.
7. Звіт головної контрольної комісії: Д. Капітула, д-р А. Т. Кібзей, О. Е. Малицький, С. Куропась, Р. Смук.
8. Звіти головних радних: Т. Шпікула, І. Лисак, М. Давискиба, А. Шумейко, І. Гузар, Є. Слободян, О. Запоточний, В. Дідик, Юлія Баволяк, Стефанія Палівода.
9. Дискусії над звітами.
10. Внесення і ухвали.

Д. Галичин, головний рекордовий секретар.

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК В КИЄВІ.

„Всеукраїнська Академія Наук" у Києві має такі науково-дослідні інститути: математики, фізики, хемії, фізичної хемії, хемічної технольоґії, біохемії, ботаніки, зоольоґії й біольоґії, мікробіольоґії, ґеольоґії, клінічної фізіольоґії, економіки, історії України, української літератури (інститут імени Шевченка), археольоґії, мовознавства, фолькльору, будівельної механіки, ґірничої механіки, електрозварювання, гідробіольоґічну стацію, ґеофізичну і ґравіметричну обсерваторії. Бібліотека Академії має близько 5,000,000 томів.

Совєтська влада поставила собі завдання створити в Києві важливий осередок науки, головно практичної, але винищити в ньому все, що пахне українським духом!

ЗГОРІЛО 10,000 ЗЛОТИХ У ПЕЧІ.

Стара панна В. у Дрогобичі наскладала 10,000 зл. і сховала їх до печі, в якій не палила навіть у зимі. На днях прибув до неї її шваґер, щоб обговорити справу зміни помешкання. П-на В. вийшла на хвилину з помешкання і саме тоді шваґер запалив у печі, щоб загрітися і так згоріло 10 тисяч злотих.

5,000 НОВИХ УЧИТЕЛІВ.

„Гонец Варш.", ч. 357 з 30 грудня 1938. р. повідомляє, що в нових бюджетових прелімінарах Польщі на 1939-40 рік передбачене дальше збільшення вчительських статів у державному шкільництві. Мають заанґажувати около 5,000 нових учителів. Але — це українців!

20-ЛІТТЯ СМЕРТИ ІВАНА ЦАНКАРА.

Недавно проминуло 20 літ від смерти одного з найбільших словінських письменників Івана Цанкара. З тої нагоди відбулися на гробі поета, що спочиває в спільному гробівці з двома другими визначними словінцями, Кете й Мурною, поминки. В цих поминках взяли участь представники словінських письменників з Оттоном Жупанчіном у проводі.

ЗАСТРІЛИВ ШІСТЬ ВОВКІВ.

Айл а ля Кросс. — Трепер Джанвіє з Бофало Ривер, прийшов тут домагатися від провінціонального уряду нагороди по десять долярів за кожду шкіру з шістьох вовків. Вовки ті мали напасти на нього і він постріляв їх всіх. Джанвіє говорив, що він був на Пітр Понд Лейк, кілька миль від годсонбейського посту, коли вовки взявши його за карибу, пустились на нього.

На 150 ярдів вони стримались потім дальше підходили.

Жанвіє зачав стріляти, вбиваючи одного вовка за другим. Він був дуже перестрашений, але це не шкодило йому в добрім цілянні.

ПІДРУЧНИК КОХАННЯ.

Так зв. підручники доброго виховання „савоар вівр", що їх ще недавно всі так висмівали, знову стають модні. Дотепні французи впали навіть на думку видати підручник любови. Автором того ориґінального підручника є Поль Ребо. На той французький підручник любови складаються не лиш поради, як треба поводитися в ріжних конкретних випадках, але й описи, як у ріжних ситуаціях поводилися ріжні люди. Можна сподіватися, що та дивоглядна, хоч і дотепна книжка матиме чималий успіх не лиш між французами.

КОНҐРЕС ОБВИНУВАЧУЄ СЕКРЕТАРКУ ПРАЦІ.

Кількох конґресменів домагається обвинувачення Френсіз Перкинс, секретарки праці в кабінеті президента Рузвелта, за невиконування закону. Закидують їй, що вона фаворитує Ґарія Бриджеса, провідника моряцької юнії на побережу Тихого океану. Перкинс станула добровільно перед конґресовим комітетом, що дістав припоручення розглянути справу.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЕМІҐРАЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ

ПРАГА. — Телеграма, вислана кореспондентом часопису „Ди Ню Йорк Таймс" з Праги, подає, що часописи Карпатської України помістили відозву, звернену до української іміґрації в цілому світі, якою проситься іміґрантів пожертвувати пів процента з річного прибутку в користь Карпатської України. Відозва, як подає американський кореспондент, є звернена головно в сторону української іміґрації в Злучених Державах. У цій відозві сказано, що край може покрити тільки одну пяту часть з річних державних видатків, які виносять 300 міліонів чеських корон.

ЯК ВИПАЛИ ВИБОРИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ?

ПРАГА. — Проголошено остаточний вислід виборів до першого сойму Карпатської України. Урядова виборча ліста одержала 243,557 голосів. Уневажнено 51,163 голосів, а опозиція подала 19,645 голосів.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗВІТ ПРО ГОЛОСУВАННЯ.

ВАРШАВА. — Польська преса подає на підставі звідомлень своїх кореспондентів з Хусту, що при виборах до сойму Карпатської України побідила партія о. Волошина, але це не є ніякою несподіванкою. Мадярам, пише ця преса, не дозволено виставляти кандидатів, і вони здержались від голосування. Опозиція могла дати вислів свому невдоволенню киданням до виборчих урн білих карток. Такі картки зачислювано до тих, що голосують проти урядової листи. Проти урядової листи, як подають польські кореспонденти, голосували православні.

ЗМОВЧУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ХУСТ. — „Нова Свобода" подає, що дирекція празького радіожурналу постійно збуває мовчанкою народні маніфестації та демонстрації в Карпатській Україні. Ні словом не згадує за обурення, яке виявило населення Карпатської України своїми демонстраціями, зверненими проти іменування ґен. Прхали міністром цього краю. Та, пише часопис, це все не повинно нікого здивувати. Бо це ті самі пани, які анґажували на спікерів фенциківських та бродіївських агентів-провокаторів, що то в критичних часах через чехословацьку радіо висильну помагали мадярській пропаґанді й твердили, що в Карпатській Україні нема українців, а є тільки „русскіє".

ВИБИРАЮТЬСЯ МАСОВО НА ВИСТАВУ.

ВАРШАВА. — На отворення польського павільону на Світовій Виставі в Ню Йорку прибуде польський міністер торговлі, а також буде влаштована з цеї нагоди велика прогулка. Прибуде також і нове підводне польське судно „Орел", що його побудували в Голяндії.

КОЛЕ ЇХ В ОЧІ — „СІЧ".

ВАРШАВА. — Польська преса підкреслює, що виборчою акцією в Карпатській Україні займалася головно „Карпатська Січ", та що при виборах всюди держали порядок „січовики в мундурах".

ДАЛІ НАСТУПАЮТЬ!

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна подає як велику радість, що польська акція навертання людности до римо-католицького костела і до польскости, постійно зростає на Волині і Поліссю. Пише, що шляхта вертає масово до „віри батьків", себто до католицизму, і до — польського народу.

ЗАТРІВОЖЕНІ НІМЦЯМИ.

ВАРШАВА. — Вправді недавно був у Варшаві німецький міністер справ заграничних Рібентроп і заключив з Польщею нову згоду, але користи з цього не видно. Так тепер пише польська преса і подає, що німецкі ґазети раз-у-раз пригадують, що тепер є найбільше німців в — Польщі. А і в самій Польщі німці зачинають підносити голову в такий різкий спосіб, що, як подає преса, це булоб неможливим, якщоб вони не діставали у цьому допомоги з Німеччини.

ПОЛЕКШІ ЖИДАМ.

ЛОНДОН. — Делеґати з 32 країв, що радять над положенням жидів у Німеччині, дуже врадувані новим німецьким пляном у справі жидівської еміґрації. Цей плян дає змогу перевести цю еміґрацію у порядку, бо він передбачує виеміґрування яких 150,000 жидів з Німеччини на протязі від трьох до пятьох років. Німеччина згодилась також дати можність заробітку тим жидам, що остануть у Німеччині тимчасово чи тим, що її взагалі не покинуть. Це останнє відноситься до старих жидів.

ГОТОВІ ДО ВИБОРУ НОВОГО ПАПИ.

ВАТИКАН МІСТО. — Пороблено всі потрібні приготовання, щоб помістити 62 членів Кардинальської Колеґії, які мають вибрати нового Папу. У замкнених кімнатах буде приміщено коло 400 осіб. Крім кардиналів буде там прислуга, сторожа і т. п.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯКА ПОЛІТИКА?

Суматоха, що її викликав президент Рузвелт кілька днів тому своєю тайною конференцією з членами сенатського комітету для військових справ ще й до нині не вгаває. На зборах, у пресі й на радіо йде далі завзята дискусія за питання, порушені тою конференцією, і ця дискусія часто стає горячкова й говорять у ній щораз більше не розумові, але чуттєві арґументи.

У запалі часто дискутанти забувають за найпростіші річи. Дискутують над справами, що не є питаннями, бо вони вже вирішені, або про безсумнівні факти, давно відомі. До таких справ належить, наприклад, закуп в Америці літаків для Франції. Ця купувала літаки вже від кількох місяців; ґазети про це вже давно писали. Купувала за готівку й тому уряд не мав причини в це мішатися. Не мав він основи це забороняти, бо Франція не веде тепер війни. Ґазети підняли багацько крику, закликуючи уряд вмішуватися в справу, бо, мовляв, Франція купувала військові тайни, але ця сама преса докладає всіх старань, щоби в ніякій справі не було ніяких тайн.

Все таки почуття неспокою, викликане згаданою конференцією в Білому Домі, подекуди оправдане. Американці чуються змішаними й починають оглядатися на всі боки з підозрінням, і на це є певні причини; американці не знають, якої політики в заграничничних справах їм держатися, чи пак властиво, яку заграничну політику веде президент і департамент стейту.

А американці не знають цього тому, бо американський уряд вів часто розбіжну політику. До недавна ще уряд стояв на становищі крайної ізоляції. За його згодою конґрес ухвалив закон про заборону продажу амуніції й надавання кредитів державам, що воюють. На скільки справа йде за японсько-китайську війну, Злучені Держави цей закон зіґнорували: спершу давали Японії, що почала аґрасивну війну, всяку зброю, помагаючи цим Японії загарбувати Китай. Пізніше американський уряд заставив фабрикантів літаків не продавати літаків Японії й дав кредити Китаеві, але дозволяв Японії далі купувати в Америці нафту й залізні відпадки. В цей спосіб американський уряд нібито воює проти Японії і нібито помагає Японії, а на ділі лише Японію іритує, її не воюючи.

У подібний спосіб Америка продає амуніцію Анґлії й Франції, а не продає Італії й Німеччині. Цим вона викликує в Анґлії й Франції сподівання активної допомоги на випадок війни, які уряд потім розбиває.

У подібний спосіб Америка веде подвійну політику в багатьох інших справах. І це власне викликує в Америці з одного боку обурення на таємничість, а з другого боку почуття непевности. Американці хочуть знати: Щоби нам уряд не подав на стіл, ми хочемо знати, чи це риба чи мясо.

Українська проблема і европейські інтереси

Повстання Карпатської України незвичайно зактуалізувало українську проблему, як проблему життя і розвитку одного з найбільших европейських народів, що досі не має своєї державности.

Можна сміливо сказати, що за останні три місяці стільки зявилося стать, розвідок і заміток у чужих мовах, скільки не зявлялося упродовж довгих років.

І треба відразу і цілком ясно собі усвідомити, що ця величезна пропаґанда української справи походила не стільки від самих українців, і не стільки від їх **приятелів** (на жаль, вони ще досі занадто для того нечисленні!), як від людей холодно байдужих, або й явно ворожих. Бо цю пропаґанду викликав **страх!** Страх, що буде здійснена велика Соборна Україна, — страх, що нарешті сповниться вимріяний ідеал, що ним вже від довгих років живуть мільони українців. Досить було зявитися на світі **манісенькій** Карпатській Україні, щоб усі посідачі українських земель ударили на ґвалт і почали **мобілізувати** цілий світ, щоб не допустити до здійснення української мрії і, по можливости, знищити й оту маленьку Українську Державу, що навіть в своїй мініятурности викликає у могутніх сусідів безсонні ночі.

Першу скрипку в орхестрі тих мобілізаторів світової громадської думки проти міту Великої України відіграли поляки. Вони зробили все можливе, щоб обеднати бодай тих, хто безпосередньо тією ідеєю Великої України був загрожений. Потім їм прийшла на допомоґу з подиву гідною однодушністю ціла московська біла еміґрація, що взяла на себе, окрім інших, те завдання, що його Польща безпосередньо не могла виконати: змобілізувала проти руху чехів і чехо-словацький центральний уряд. Призначення ґен. Прхали на місце третього міністра Карпатської України, — призначення, що відбиває найгіршим цинізмом, — це один з перших наслідків цього змобілізування московських сил на чесько-українському фронті. Треба бути готовим до відбиття інших. Досить було послухати вчора (28. січня) пеани, що їх виспівувало чеське радіо по адресі п. Мілюкова, „одного з перших державних людей в Европі, що визнав необхідність чеської державности", щоб переконатися, що чехи знову на всі 100% підпадають під московські впливи... А ці впливи не віщують нам нічого доброго. Усіх тих, що чекали якихось чудес, що без всякої затрати з їхнього боку сил і жертв, малиб увести їх до обітаної землі, чекає велике розчарування: для осягнення такого великого ідеалу, як Велика Соборна Українська Держава треба бути готовим на довгу й тяжку затяжну боротьбу, що в них не тільки не треба рахувати на якісь „чудеса", але й саме поширювання віри в ті „чудеса" треба приймати з великим підозрінням, бо інакше не ширилиб тієї віри з таким завзяттям саме наші **вороги**.

Український національний рух — це великий нестримний **орґанічний** рух народніх мас, що в них свідомість своєї національної окремішности, своєї національної індивідуальности виливається **натурально в** орґанічну потребу **втілення** цієї національної індивідуальности в окреме **державне** тіло. цей рух буде все зростати й міцніти в міру того, як національна свідомість буде все поширюватися й поглиблюватися — і в тому наші вороги своїми жорстокими репресіями вельми добре допомагають, і коли нарешті Европа, а з нею і цілий світ, переконаються в його орґанічності й натуральности, її симпатії будуть за нами, не вважаючи на всю оту ворожу і хитру пропаґанду, що хотілаб представити український рух не як незалежний спонтанний **творчий** національний рух, а тільки як якесь знаряддя **в руках Німеччини**; не як спонтанну творчу акцію для виявлення окремої національної індивідуальности, а тільки як **реакцію** на ті чи інші спроби **соціяльного** чи національного внормовання. „Український рух", пише в великій цікавій статті в італійському місячнику „Ля віта Італьяна" („Італійського Життя" за січень 1939 с. 5.—69) Джачинто Тревізонно, „звичайно клясифікують, як терроризм, а не як націоналізм". І пропаґанда наших ворогів в цьому напрямку так закоренилася вже в громадській світовій думці, що той самий Тревізонн зараз же і додає: „І дійсно дуже трудно звільнитися від цього враження, якщо вас не опанує справжній дух зрозуміння, що примушує вас дивитися на людські події з точки погляду залізного закону причиновости, що їх вяже".

Тревізонно, натурально, посідає цей дух зрозуміння і це дає йому можливість підійти до української проблеми, в звязку з останніми подіями, з далеко ширшими перспективами, з перспективами — „загального европейського інтересу", а не інтересу окремих держав: „Для нас, европейців, для нас, фашистів, — каже він, „що звикли підходити до подій інтернаціональної політики **реалістично**, українська проблема представляється в таких чотирьох питаннях:

1. Чи випадає в цей момент відкритих ідеольоґічних конфліктів підтримувати український іредентизм?

2. Чи український ірредентизм може бути виправданий, якщо дивитися на нього з точки погляду европейської, себто з точки погляду певної форми цивілізації?

3. Чи вигідна Европі участь вільної України в економічній співпраці націй европейської західньої цивілізації?

4. Чи вигідна Европі така співпраця України в ділянці політичній?"

Після дуже докладного простудіювання цих чотирьох питань, автор відповідає на них всіх цілком позитивно: „Фермент, що був сконстатований в цілому українському світі відповідає залізній льоґіці подій: тільки страх, короткозорсть і злонаміреність могли вбачити в ньому вибухову міну німецького експансіонізму. Український ірредентизм існує, і в своїй основі він цілком натуральний, як і всі народні рухи. В конфлікті европейських ідеольоґій, що відбувається межи демо-плютократично - жидівсько - масонськими витворами Версайськог договору і принципом національного самовизначення фашистівських держав, а також між цими державами і большевицьким інтернаціоналом жидівсько-азіятської натури, українська проблема має своє власне окреме значіння і саме тому вона набирає гострого і небезпечного вигляду. Проте треба визнати, що її розвязка не може бути негайна, хоча й не може бути далека".

Що торкається економічних інтересів Европи, то, на думку Тревізонно, тут справа дуже ясна: „Економічне звільнення України, з її незмірними можливостями використання, означалоб для Европи її більшу автаркізацію (самовистарчальність) щодо сирівців і хліборобства; даваолб їй широке поле для вкладу капіталу і праці: стара Европа, підсилена новими економічними можливостями, знайшлаб в Україні найкращий ринок для своїх машин і виробів. Тепер все це здушує Советська Росія, що не дає Україні можливости повнити її дуже важну европейську функцію".

В дальшому бігу праці автор займається оглядом українського руху в Польщі, Румунії та на еміґрації, визначаючи головні українські орґанізації і партії та їх значіння в загальному русі.

Загалом, ціла стаття це досить рідке явище всестороннього обективного спокійного підходу до української справи з точки погляду загально - европейської, в цілковитій незалежности від тієї пропаґандивної тенденції, що залила останніми часами західньо - европейську пресу.

Наведемо під кінець остаточні підсумки автора:

„Повстання Карпатської України (автор послідовно дотримується цього терміну) і особливо палкі дискусії, що навкруги неї виникли, викликало, невважаючи на попередні розходження окремих напрямків, їх глибоке зближення, ця подія може вплинути на дальший розвиток української проблеми, зосереджуючи всі українські напрямки навкруги жовто - блакитного прапору, що його підняв Волошин на Карпатах. Більш, ніж з політики, більш, ніж з переговорів навкруги столиків ріжних конференцій, вирішальна вага української проблеми залежатиме від твердої **витривалости** українських жадань, від **духу жертвенности** і від того традиційного вояцького завзяття, яке було вже добре відоме Венеціянській Республиці, коли вона висилала, як свого посла, п. Альберта Віміну в 1656 році, до Боґдана Хмельницького, щоб порозумітися з ним в спільній боротьбі проти **Турків**, і що було потім стверджене геройчним Мазепою та освячене кровю молодих студентів Києва в Крутах проти большевицької навали".

Е. Онацький.

РОСІЙСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ ТА УКРАЇНСЬКА СПРАВА

(Від кореспондента „Нової Свободи" з Білгороду).

Величезне заінтересування світової преси українською справою, особливо в французькій пресі, викликало зрозумілий відгук і в часописах російської еміґрації. До цього часу тяжко було стрінути якусь обективну інформацію. Ми маємо на увазі не льокальні ґазетки, як от „Царський Голось", що взагалі не мають жадної вартости і впливу, а часописи з великих европейських центрів, передовсім з Парижу. „Возрожденіе", що є орґаном головної еміґрантської військової орґанізації, умістило в останньому числі (з 23. грудня) статтю редактора Семенова. Семенов влучно порівнює кінець 16 віку з теперішніми часами (в статті „Ґерманизація Европи) і каже, що українське питання ще від того часу не стояло так гостро, як тепер. Кінцем 16 віку до Варшави приїхала делеґація українських галицьких дворян і подала петицію проти політичних та релігійних переслідувань. Але успіху не осягла. „Так як тоді, теж і тепер у 1938 році українські парляментарі поданням проекту про автономію — знайшлись у подібній ситуації".

Вкінці Семенов констатує, що українське питання поставлено тепер в загально-політиній концепції та в його рішенні візьмуть участь европейські держави.

В тому самому числі публіцист Лев Любімов дав дуже влучну та цікаву критику останнього виступу ґен. Денікіна, який, як відомо, є одним з н а й у п е р т і ш и х противників українського відродження. Денікін у своїй промові сказав, що він проти відірвання України від Советів і радше бачив би, щоб СССР лишився й надалі, аби було врятовано „єдину і неподільну Росію!" „На цьому становищі Денікіна і тепер після 20 років нічого не змінилося, але 1918 р. зовсім не можна порівняти з 1938 р. після мінхенської угоди" — каже Любімов.

Вкінці маємо занотувати ще писання одного „приятеля" о. Дехтерева, який зістався в Мукачові в православній епархії й посилає до білгородського часопису „Руский Голос" ріжні клевети на Карпатську Україну, проти якої він закликає на поміч усіх і вся. Жалується, що Бродія ще не звільнено, обурюється на чехів за їх „толеранцію" українців. Хто стежив раніш за „Православною Карпатською Русью" та „Русс. Нар. Голосом", той згадав би собі імя цього панка!

Російська еміґрація боїться розвязання української справи, бо то ламає їхні пляни. Але російська еміґрація своїми лайками нічого собі не поможе. Українське питання буде розвязане і через їхні голови!

М. І.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина перша.

(5)

— А скільки у вас козаків буде і яка їх сила? — поспитав Олексій Адашев.

— А чи дорідні вони? — спитав Курбський.

— У нас — відповів Вишневецький — є така приповідка: де крак, там козак; а де байрак, там сотня козак. А яка в них буває сила, я вам зараз покажу.

Він обернувся до чотирьох отаманів і сказав одному з них щось шепотом.

Виступив отаман, широкоплечий, високий, смаглявий, з чорною бородою, з густими навислими бровами, з виставючими скулами і мрачним, неприємно сумним виразом очей. Він вхопив одною рукою тяжке крісло, на котрім сидів Олексій Адашев, разом з ним, високо підняв догори й обережно поставив на своє місце.

— Це — сказав Вишневецький — він з почести підніс боярина; але коли кримського хана з його трону так підійме, то вже не поставить на землю, а кине, щоб розбився в дрібні кусочки. А хочете бачити їх военну дородність, то виведіть їх у поле і веліть стріляти до влучі: коли один промахнеться, то веліть мене самого застрілити... А коли піде государ з військом на Крим, то веліть чурам возити за государем запаси і ставити городки, а в тих городках лишати военних людей з припасами, щоб від города до города була чиста дорога; а государеві йти на Перекоп. Ось ми з трьох сторін ударимо на кримський юрт, а християни, що в Криму живуть, повстануть на бісурман.

— Гарно, справедливо, гарно говориш, князю Димитріє Івановичу, — сказав Данило Адашев: — від радости дух завмирає; слухаючи тебе, так і хочеться в поле на бісурман.

— Твоїми губами нам би лише мід пити, — сказав Курбський. — Ось коби тільки всі так думали, як ми; а то при боці государя є противники наших плянів.

— Ми передамо твоє слово великому государеві, — сказав Олексій Адашев, — а як йому Господь Бог на душу положить, так і буде.

— А що це за такий Самсон, — поспитав Курбський, покінчивши розмову про справу: — звідки ти його роздобув?

— Хто він такий, — відповів Вишневецький, — про це ні він, ні я не знаємо. Догадуємось тільки, що по вітці, по матери, він московський чоловік, ваш земляк.

— Як це, не знаєте? — поспитали бояри.

Вишневецький сказав:

— Більше як двацять літ тому ходили наші козаки на татарів і збурили татарський авл, взяли одного раненого татарина в полон, а на його дворі був цей молодець, ще тоді малий, оттак з десять або одинацять літ! Татарин показав на нього і говорив: цей хлопець був вашої віри, ми взяли його дитиною в московській землі і обрізали, а він був ваш, ми зняли з нього хрест. Більше нічого ми не могли допитатися від татарина, він зачав конати і умер, ми від його татарки взяли золотий хрест.

— А парубок уміє по русски? — поспитав Данило Адашев.

— Виучився між нами, — сказав Вишневецький — а як взяли, то нічого не знав.

— Отамане, — сказав Курбський, — покажи нам свій хрест.

Отаман зняв з шиї золотий хрест і подав.

— О, тут є і напис, — сказав Курбський та зачав розбирати: (благос... род...) мабудь родичів... слово... а другої букви не розберу, не то люди, не то мисліте...: (сину первенцу...) глаголь... рци... ба ще щось... Поглянь ти Олексію Івановичу.

— Не розберу, — сказав Олексій Адашев, — а ти, дяче, чи не прочитаєш? — продовжав він, звертаючись до Ржевського.

Ржевський почав пильно придивлятися хресту, поглядаючи заразом на отамана, котрий стояв з очевидною рівнодушністю, впяливши очи перед себе.

— Над глаголем щось ніби є, — сказав Ржевський, — але що такого — Бог його знає... Край стерся, а за глаголем ще якесь слово було, та з нього осталася лише одна черта.

— Так, — сказав Вишневецький, — а у нас не прочитали. Козаки не знали, яке імя йому дати, не то Григорій, не то Георгій, не то Гаврило; не знали, чи хрестити його другий раз, чи ні і відіслали його до київського митрополита. І митрополит розбирав напис на хресті, та не розібрав, а хрестити його в друге не велів, длятого, що хоч він був обрізаний, так поневоли. Митрополит прочитав над ним молитву й дав йому імя Георгій. Тоді взяв його до себе козак Тишенко, і він став зватися рівнож Тишенко, а друге прозвище дали йому Кудеяр, після того авлу, де його козаки знайшли; і став він перший між козаками, сильний, бачите самі, який, а на невірних вельми людий і для церкви божої ревний.

— А ти, — поспитав Курбський Кудеяра, — живучи у татарів, знав, що ти зроду русский чоловік?

— Не знав — відповів Кудеяр. — Вони зі мною багато не говорили, тримали чорно як невільника.

Вишневецький сказав:

— Козак Тишенко оженив його з своєю донькою; і пожили вони, дуже люблячись, та не довго, бо лише чотири роки; найшли татари, а Кудеяр був у поході; татари у нього молоду жінку взяли. Всі козаки збиралися викупити його жінку з полону, але довідалися, що хтось купив її в Кафі на базарі і тепер не знати, де вона.

— Ось нещастя! ось горе! — говорили бояри.

Вишневецький продовжав:

— Довго він банував і присяг відомститися бісурманам. Вже не раз давав їм себе пізнати. На війні зовсім себе не щадив і лише Бог його спасає; ніколи не бере в полон татарина, а кого лійме, сейчас убиває безпорадно. Деколи вже і я його сварю за велику лютість; коби лише убивав, а то ще мучить, кого пійме.

— Як же мені не вбивати їх, собачих синів, — сказав Кудеяр, — коли вони, бути може, у мене вітця і матір убили, мене самого побісурманили і з жінкою розлучили.

— Бідний! бідний! — сказав Курбський; — ну але й силонькою наділив тебе Бог. Бути може, що як скажемо государю, то він схоче прикликати тебе перед свої очі.

— Воля государська станеться, — відповів Кудеяр.

— А давно у тебе жінку полонили? — спитав Данило Адашев.

— Шестий рік, бояри, — сказав Кудеяр.

— Божі судьби нерозслідимі, — може і знайдеш — сказав Данило.

— Де шукати її, — відповів Кудеяр: — білий світ великий і широкий. Про це я й не думаю, одна гадка у мене: бісурманів бити.

— І християнству служити, — додав Олексій Адашев — всякими дорогами, які Господь скаже.

Бояри розійшлись. Курбський запросив Вишневецького на пир і забажав, щоби з ним приїхав Кудеяр.

(Дальше буде).

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ВАЛЕНДОРФ, КОНН.

Минулорічні змагання.

За минулий рік повелась праця в приєднуванні нових членів до У. Н. Союзу і були добрі успіхи. Ми придбали десятки нових членів і повстав один молодечий відділ. З новим роком ми почали нову працю і вже в минулім місяці придбали десятки нових членів і новий відділ створили в Тамастон, Конн. Також ожили з новим роком праці ті відділи, що не виказали належної активности в минулім році. Але від. 277 далі затримує своє першенство. Згаданий відділ являється найбільшим відділом в нашім стейті. Та про це буду писати іншим разом.

Ми маємо тепер перед собою збори У. Н. Союзу, котрі вже були проголошені два рази в „Свободі". Згідно з ухвалою з минулих зборів рішено скликувати частіше такі збори, щонайменше два рази в році. Виконуючи цю постанову скликуємо на 26. лютого такі загальні збори, на яких маємо полагодити чимало важних справ, а передівсім справу Союзового Дня, котрий має відбутися перший раз в нашім стейті. А що в тім році припадає якраз 45-літній ювилей нашого Батька Союза, тов нам треба відповідно до цього приготовитись. Супроти цього обовязком кожного відділу є вислати своїх представників, які виберуть зпоміж себе відповідний комітет до перепровадження цього свята, щоб воно випало величаво, та на користь нашому Союзові. На тих зборах буде приявний головний рек. рек. секретар Д. Галичин, який представить справу, як нам далі вести працю, та як далі приєднувати членів до нашої Організації.

А. Маланчук, організатор стейту Конетикат.

ТАМАСТОН, КОНН.

Заложення нового відділу.

Наша громада пробудилась до нового життя, а то завдяки союзового організатора п. А. Маланчука. Ми заложили тут в Тамастоні новий відділ. З початку на двацять членів, що стоять в товаристві, не можна було здибати шість людей, з яких можна булоб заложити відділ. Так виглядало, що з того нічо не вийде, бо наші люде ще мають старокраєві звички, щоб дуже їх просити. Ми, тутешні, вже стратили були надію на успіх, та п. Маланчук був іншої думки і запевняв нас, що помало поступати а все зробиться.

І дійсно, коли перший раз не вдалось нічого зробити, то він приїхав до нас другий раз. І надиво, другим разом все пішло дуже гладко і справа увінчалася успіхом. Бо коли перший раз не можна було здибати шість людей, то другим разом знайшлось одинацять. А ми маємо надію, що ще більше знайдеться.

Ось так несподівано знайшовся у нас відділ У. Н. С. А тепер ми в єдности і любові будемо далі працювати і збільшувати його, даючи тим доказ, що ми цивілізована і культурна нація, що вміє собою правити в менших організаціях і потрапить собою правити і в великій організації, якою є своя держава.

Пилип Чепіль.

Як живуть сучасні диктатори

Передусім, що таке „диктатор".

Слово це не нове. Ще в старовині, за римської держави, цим словом називали окремо вибраного урядовця, звичайно заслуженого та здібного вйськовика, якому з волі народу надавали необмежену та перед ніким не відповідальну владу (на час війни), коли римська республика була у великій небезпеці. Влада такого диктатора тривала звичайно не довше, як шість місяців.

А тепер це слово воскресло в післявоєнних часах, коли деякі держави установили рід правління, що найвищу владу має одна людина, яка не є ані королем, чи цісарем, ані головою держави, а тільки має назву „шефа чи голови уряду". Їх ніхто ніколи не вибирає на це становище, а звичайно вони або самі собі його здобувають силою, або поволі доходять до цього становища.

З сучасних европейських диктаторів загально відомі: Беніто Мусоліні, творець фашизму й основник італійської імперії, Адольф Гітлер — вожд сучасної Німеччини, творець націонал-соціялістичної партії (т. зв. гітлеризм), Осип Вісаріонович Джугашвілі-Сталін, що після смерти творця большевизму, Леніна, як секретар комуністичної партії в С.С.С.Р. — захопив у свої руки всю владу й став єдиновладцем і самодержцем цілої великої держави, **гіршим** від колишніх самодержців — московських царів. Четвертим диктатором слід назвати Кемаля Аттатюрка — творця нової відродженої турецької держави.

Диктатори, як єдиновладці, як люди необмеженої й невідповідальної влади, мають скрізь дуже багато ворогів, що радіб зігнати їх зо світу. Є це одиниці, що почувають себе покривдженими диктаторською владою, а то й люди, що вважають диктаторську владу за шкідливу для народу. В таких державах, як Італія й Німеччина, найбільшими ворогами тамошніх диктаторів є звичайно комуністи, а осъ у СССР проти диктатури Сталіна є й ті комуністи, що інакше розуміють комунізм і радіб інакше повести країну, і всі, що їх душить комунізм Сталіна, й що хотілиб трохи волі, й головно ті, що для свого народу бажають кращої долі, звільнення зпід московського ярма, в яке запрягли той народ большевики. Проти диктаторів повстають ріжні змови. Проти них творяться, які що це взагалі можливе, ріжні ворожі організації.

Зовсім зрозуміло, що про все це диктатори знають. Вони дуже добре знають, що їм грозить. Тимто вони і придумують найріжнородніші засоби своєї охорони. Передусім вони стараються не створювати таких обставин, серед яких їм грозилаб небезпека.

А далі — вони дуже обережні. Про це дуже багато пишуть, і ми дещо з цього подаємо нашим читачам (за ріжними часописами).

Про Гітлера пишуть, що він ніколи не повідомляє нікого, де й коли думає їхати. В останній хвилині видає найближчому довкіллю відповідні доручення, їздить автом найсильншої будови, при чому сідає собі коло шофера, який йому дуже вірний, прегарно вміє кермувати машиною й головно — дуже добре знає що-найменшу доріжку в цілій державі, всі її міста, містечка, щоб не потребувати денебудь приставати та розпитувати по дорозі людей. На задньому місці в авті сидять два-три сильно озброєні старшини, готові кожної хвилини віддати своє життя за свого „фірера" (провідника). Ніколи теж ніхто не знає, де й коли Гітлер пробуває.

Крім авта Гітлер уживає до своїх мандрівок і літака. Його пильнують дуже довірені сторожі, щоб часом хто не вклав у машину яку бомбу, або не попсував її. Літаком їде самий, без супроводу інших літаків, але зате перед кожним його летом влада безпеки дуже докладно провірює шлях, яким має летіти вожд. Має теж Гітлер свого двійника, що зовсім до нього подібний. Кажуть, що той двійняк часто вирушає правдивого Гітлера там, де малаб грозити йому небезпека (нпр., при масових здвигах народу, на менше важних святах, тощо). Не вільно теж Гітлерові кидати під ноги китиці квітів, бо нераз серед китиці троянд може бути й щось небезпечне. Його мешкання пильнує кілька сотень що-найкращих і найвірніших військових частин. Продістатись до Гітлера комусь непокликаному — неможливо. А проте дуже часто Гітлера бачать в одній з каварень Берліну, де він свобідно сидить при столі та гуторить із товариством. Кажуть, що він має на собі сталевий панцир, що всіх столиків пильно стереже перебрана за гостей поліція...

Не менше обережний від Гітлера — Мусоліні, вожд італійців. Він узагалі не любить виїздити зо своєї батьківщини. Здебільша проживає в Римі, мало коли залишає свою робітню. Коли не виїздить із свого палацу, то їде автом так вшидко, що про якийсь замах годі й подумати. При цьому машиною кермує сам він. Ясна річ, що сторожа безпеки повідомлена про кожний його виїзд, дуже вважає, щоб йому не приключилось яке лихо. Часто їздить і мотоциклем, але тоді він одягнений так, що його не пізнаєш. Любить їзду верхи, але їздить тільки у своїх приватних городах. Залюбки купається в морі, і тоді найбільше наражується на небезпеку. Та за ним стежить невсипуще окремий відділ сторожі, що не тільки в краю дбає за нього, але й за кордоном. Крім цього відділу його життя береже ще кілька сотень звичайної сторожі, що знає дороги й вулиці, кудою він має проїздити, пильно обслідовує всі довколичні доми, вікна, закрути вулиць. І хоч на Мусоліні було вже кілька замахів, він вийшов із них непошкоджений.

Та на найбільшу небезпеку виставлене життя найжорстокішого диктатора теперішніх часів, грузина з роду — Сталіна. Є це звичайний східній деспот, своєвільний володар, якого схід Европи від часів московського царя Івана Лютого (1530—1584) не знав, не бачив. За його правління не перестає литися кров замучених людей. І не лише противників комунізму, але й самих комуністів. І він, як Іван Лютий колись, живе в постійній тривозі, у страху за своє життя. Живе зовсім самітно, нікуди поза Кремль (колишня палата царів, тепер його) не показується. Від часу, коли вбили його найкращого приятеля Кірова, доступ до нього майже неможливий. Його береже пильне око чекістів, цілої зграї Г.П.У., та ще й окрема сторожа, озброєна по зуби, що складається з найвірніших йому однодумців — кавказців. Ця сторожа з десять разів обшукує, заки допустить до Сталіна когонебудь, навіть і з близьких співробітників, до того „улюбленого вожда народів, невмирущого, ґеніяльного" (себто понад усіх людей найталановитішого) — Як каже себе величати Сталін! Давніше він брав іще участь у військових парадах, тепер нікуди не показується. Кажуть, що він теж має свого двійняка, який його в багатьох випадках заступає. Та бувало й на нього змови й замахи, які досі не вдавалися, й за які замахової тяжко постраждали.

Пильно й запопадливо береже свого життя й диктатор Туреччини, Кемаль Аттатюрк*) він постійно окружений озброєною сторожею та тайною поліцією, детективами (слідцями), що стежать за кожним його кроком. Постійно проживає в Ангорі — своїй столиці, але дуже любить просиджувати такі місця, де можна розважитись (кіна, каварні, ресторани, тощо), і це спричиняє його сторожі дуже багато клопоту.

Треба ще додати, що майже всі диктатори не їдять мяса, а тільки городину (щоб довше жити), а їх кухнею завідують дуже довірені й випробувані люди. — („Життя і Знання").

*) Недавно помер.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. Збори Сестрицтва Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 19. лютого 1939., у год. 12. вполудне, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. — А. Куропась, предс.; Р. Сидорик, кас.; І. Подола, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372., відбудуться в пятницю, 17. лютого, в годині 7:30 вечором, в товариськім домі. Проситься всіх членів прийти начас. Довгуючим членам припоминаємо, щоби вирівняли свої залеглости. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; И. Ярема, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Сестрицтва Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112., відбудуться в неділю, 19. лютого. Проситься всіх члениць прийти на збори, бо є важні справи. Також пригадується довгуючим вирівняти свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Ще раз пригадується всім членицям, що збори зачнуться зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо знести свої вкладки на збори, бо, як знано вам усім, було ухвалено, щоби за колектою не ходити. — Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домініка Романович, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 12:30 вполудне, в парохіяльній гали, 1944 Іри ул. Проситься всіх членів на збори. — Г. Семочко, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Звичайні місячні збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в суботу, 18. лютого, в церковній гали, 127 Парк ул. Збори почнуться в годині 7. вечором точно. Тому проситься всіх членів прибути начас, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих, щоби прибути й заплатили свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоби опісля не нарікали. Так само напоминається членів і родичів, щоби вписували своїх дітей і знайомих в ряди У. Н. Союзу, де маєте всі модерні грамоти, але танше як у чужих асекураційних компаніях. Отож не зволікайте, щоби не було пізно. — І. Хомета, предс.; О. Гіна, кас.; И. Децембер, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться 19. лютого, в 2. год. в церковній галі, 47 Hope Ave. Проситься членів, щоби час від часу прийшли на збори, а не посилали все дітей, а самі вдома сидять. Довгуючі члени нехай прийдуть і вирівняють свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Мікула, предс.; М. Табачук, секр.-кас.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. попол., льокали У. Н. Дому, 237 Hope Ave. Всіх членів і члениць проситься за численну участь. Довгуючі члени, не зволікайте з плаченням ваших вкладок і залеглостей, бо наразитесь на суспензу. — Петро Головачук, фін. секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 5. вечором, в церковній гали, 135 Greenwich Ave. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися поплатити свої довги, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Проситься членів, котрі мають діти, що не є членами У. Н. Союзу, щоби постаралися і вписали їх на цих зборах. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 19. лютого, в 1. годині пополудні, в гали У. Н. Дому, Мартин ул. Проситься членів конечно прийти тому, що є багато важних справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися сплачувати довги бодай вчасти, бо в бр. касі не стає грошей. Проситься членів, котрі мають жінки і діти, що не є членами У. Н. Союзу, щоби постарались і вписали в найкоротшім часі. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73., відбудуться в неділю, 19. лютого, в 1. годині. Проситься всіх членів явитись на означений час і вирівняти залеглости. Буде справоздання комітету й інші важні справи. — Уряд.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. пополудні, в галі парохіяльній, 4950 Савт Палайна вул. Проситься всіх членів бути присутними на зборах, бо на них буде багато справ до рішення. — Андрій Фоца, рек. секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться в неділю, 19. лютого, в гали парохіяльній, 803 Фронт стр., у 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час. Маємо важні справи до полагодження. Також просимо членів платити свої вкладки що місяця за себе і за свої діти, бо в противнім разі будуть суспендовані Так само пригадуємо тим членам, що винні за вкладки, щоби їх сплачували, бо самі знаєте, що то не пропаде. Воно є сумно, що прийдеться до якихось інших, то все є і то начас, а як до Союзу, то най там, на то є час. Тако оголошуємо, що ми засилаємо розмет на 25. кожного місяця; старайтеся платити начас. За себе і за діти. — И. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. Звичайні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85., відбудуться в неділю, 19. лютого, і 1. годині пополудні, в Юніон Гал. На минулих зборах вибрано такий уряд на 1939. рік: Володимир Шипула, предс.; Михайло Процко, заст.; Михайло Поливка, кас.; Онуфрей Костюк, фін. секр.; Стефан Глинянський, рек. секр.; Григорій Петрівський і Микола Вітишин, контрольори. Проситься всіх, щоби прийшли начас на збори. Маємо важні справи. Також будемо мати наради в справі Українського Дня, котрий то день бажає мати наш округ. Кожний член має рішати про Український День. Як усі відділи нашого округа ухвалять такий День, то буде велика користь як для відділів, так і для У. Н. Союзу. — В. Шипула, предс.; М. Поливка, кас.; О. Костюк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 1:30 пополудні, в церковній гали на Вест Скул ул. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Іван Кокольський, секр.

АЛІКВІПА, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 120., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. пополудні. Взивається всіх членів прийти на збори й заплатити свої місячні вкладки. Так само взивається тих членів, котрі довгують, щоби прийшли й свій довг заплатили, бо так було ухвалено минулого року, що котрий член не буде платити, то за нього не будеться засилати. Хтоб хотів вписатися в члени У. Н. Союзу себе або діти, нехай прийде на збори. Тепер найліпша нагода стати членом У. Н. Союзу. — Онуфрій Антонік, предс.; Ілько Кобаль, секр. Микола Долинко, кас.

ЖЕРТВИ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ.
Група втікачів з Еспанії по переході французької границі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жертви на Народний Дім в Устечку, повіт Заліщики.

На заклик т-ва „Просвіта" і Будівельного Комітету Народнього Дому в Устечку завязався в Ню Йорку комітет, щоби помогти односельчанам докінчити Народній Дім, в котрім мають міститися всі громадянські установи, включаючи дорогу нам Рідну Школу. Односельчани з Устечка зрозуміли потребу культурного осередка в нашім селі і з усіх закутин американської землі прислали свої жертви до нюйорського комітету на повище згадану ціль. Жертвували по $10: Іван Задорожний. Дмитро Палагнюк, Євдокія Кибюк. Марія Трищ (Пазя), Теодор Радинський, Михайло Цалковський, Олекса Кибюк; по $5: Е. Скоревич, Параскевія Скородинська, Параскевія Макогін, П. Вийванко, М. Кибюк, І. Триш, Й. Сосідка, В. Луговий (Гриця), Анна Максимишин, О. Радинський, П. Кульчицький, Н. Трищ, М. Трищ; по $3: Ольга Гловацька, Д. Помийчук; по $2: І. Горгійчук, І. Шабатура, Г. Годованець, Юстина Грабар, Н. Величко, І. Бабинець; по $1: О. Луговий (Леся), О. Луговий (Юрка), В. Трищ, І. Біловський, С. Горгійчук, Е. Вістовський, О. Костюк, О. Шараварко, А. Моледевський, Я. Сироп, Я. Стецкевич, Д. Носалик, Я. Мірус, М. Мельник, Е. Гузар, О. Романишин, Г. Бірбан; по 50 ц.: М. Бородайкевич, Т. Касиян, Г. Чмир, Г. Купецький, Д. Сабко, Т. Купецький, Д. Костишин, І. Масяк; А. Свитак 45 ц.; по 25 ц.: Н. Поліщук, В. Божегора, В. Савицький, Г. Муляр, П. Ревига, А. Гетьманський, К. Пуцан. Разом $175.30. Гроші передано до Тов. і читальні „Просвіти" в Устючку.

Наш комітет складає сердечну подяку односельчанам і краянам, що причинилися своєю жертвенністю до такої благородної цілі. Збірка продовжається. Хто з краянів ще нічого не жертвував, а хотів би, то просимо слати свої жертви до комітету на руки скарбника Олекси Кибюка.

За комітет: **Іван Задорожний,** голова; **Евстахій Скоревич,** писар; **Олекса Кибюк,** скарбник, 2257 — 97th St., East Elmhurst, L. I., N. Y.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

З опохорону стрільця — Карпатській Україні.

На поминках у память умерлого стар. десятника У. Г. Армії, п. Іллі Плитяка, зібрано $55 як посмертний дар для Карпатської України. Зложили: Бр. св. Стефана, 221 відділ У. Н. Союзу, $31; Ксеня Плитяк $1.55; Г. Боднарчук $1.20; по $1: І. Курко, похоронне заведення братів Оленців, С. Кіняк, С. Куропась, М. Войтко, Т. Кривовяз, М. Боднарчук, пані Софія Смук, О. Дутчак, В. Сидорик, Ф. Цимбаліст, Т. Кликун, М. Кузьма, М. Онищук, І. Карпа, М. Тимуш; по 50 ц.: П. Ковальський, П. Коваль, П. Червоняк; по 25 ц.: М. Коваль, В. Плитяк, І. Побуцький; дрібними $3. Разом $55, які вислано через Обєднання. До збірки промовляв п. Онуфрій Дутчак, містопредсідник 2-го відділу ОДВУ, і п. Мартин Барабаш, голова 221. відділу У. Н. С.

Степан Куропась.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

Тов. ім. І. Франка, від. 372 У. Н. С. в Плейнфілд, Н. Дж., на річних зборах ухвалило, щоби члени вище згаданого Тов. пішли з колядою, з котрої дохід призначено на піддержку Карпатської України. Колядувати ходили: М. Дубас, С. Дубей, Ю. Голинський, С. Завадовський, В. Озірянський, В. Ярема, М. Ярема, Й. Ярема, В. Реновець, М. Базарницький і Д. Семенюк. Заколядували в Плейнфілді й околиці $91.75. Зложили по $5: І. Штогрин, С. Черниховський; по $2: К. Лесюк, С. Дембицький, В. Челющинський, В. Ярема, М. Ярема, Марко і В. Реновець; по $1: П. Шило, М. Дубас, С. Дубей, С. Завадовський, Ю. Голинський, В. Скротовський, В. Каськів, І. Дацюк, С. Перчишин, В. Озірянський, Н. Покотило, П. Хитрик, І. Назар, М. Ярчик, Г. Семчишин, В. Різник, Т. Перчишин, В. Богай, П. Мілещук, М. Слободян, Д. Мазур, О. Гуцул, І. Левенич, І. Гой, В. Шило, Т. Стек, А. Мостовий, М. Базарницький, В. Кульба, Р. Котельницький, Г. Якен, С. Туз, М. Полегоньких, М. Шарик, П. Овсяник, А. Гулай, М. Білецький, І. Назимець, М. Савчак, В. Хміль, Й. Маційовський, Т. Фицак, А. Загута, М. Марчук, К. Дорош, А. Зволинський, І. Врублевський, Д. Семенюк, А. Кочур, А. Ярема, Й. Кульчицький, о. І. Федина, Пелих, Ю. Пересипни, Й. Строник, В. Лемчук, С. Сиділа, В. Гендон, Й. Ярема, В. Білоруський; по 75 ц.: П. Раткович; по 50 ц.: М. Кульпак, І. Боднар, П. Дибайло, Савула, М. Млечковський, І. Гардубей, В. Мікла, І. Милович, П. Баран, О. Дзера, П. Хабурський, П. Костик, Ретьква; по 25 ц.: І. Бедрей, М. Головка. Разом $91.75, котрі вислано через Обєднання.

Ю. Голинський.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Примірна гостина.

В неділю, 29. січня ц. р., Бр. св. о. Николая, від. 276 У. Н. Союзу, устроїло для своїх членів гостину, на котру запросило і чужих гостей.

Членкиці приготовили гарний обід, який складався з голубців й інших українських страв.

Товстмайстром цеї гостини був гр. Яків Лисяк, який вивязався зо свого обовязку дуже добре. Він сам сказав розумне слово про наш Український Народний Союз, як також про теперішні події в Рідним Краю. На цю тему говорили майже всі бесідники, як: І. Новаковський, С. Гомзяк, Т. Кульчицький, М. Фук, Д. Федьчик й інші. Не хотів тільки говорити наш місцевий кореспондент, заявляючи, що він за голубці заплатив і не мусить відробляти, а за це, то вже щось „наскробає" до часопису. При кінці гостини, на поклик гром. М. Фука, зібрано на поміч Карпатській Україні $14.10, які будуть вислані через Обєднання. Зложили по $1: . Новаковський, Т. Войтечко, Л. Галиш, Т. Кульчицький; по 50 ц.: М. Фук, Т. Грицик, Г. Лазар, Г. Надзяк, І. Кміть, Розалія Кульчицька, Й. Савка, М. Лисейко, А. Сагановський, пані Тер; решта дрібними. На закінчення відспівано національний гимн.

Г.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

З нагоди Нового Року і свята св. Василя Великого наше церковне сестрицтво при укр. прав. церкві й уряд Українського Громадянського Клюбу не забули побажати нашим Василям — В. Кушнірeві і В. Трухові — щасливого Нового Року. Підчас гарної і патріотичної забави в домі гром. В. Кушніра було виголошено декілька промов на ріжні теми. Далі предсідниця сестрицтва, Анна Терлецька, звернулась до гостей з закликом скласти жертву на Рідну Школу. Жертву зложили по $1: А. Терлецька, В. Трух і пані Шевців; по 75 ц.: В. Кушнір; по 50 ц.: К. Савчак, П. Стадник, І. Іваськів, Л. Балоцький; по 25 ц.: М. Доманський, А. Доманська, М. Бондарчук, М. Лещук, А. Галущинський, А. Забитовська. Разом $7.25. За відтягненням 15 ц. поштових видатків вислано $7.11 до Обєднання.

Анна Терлецька.

БОФАЛО, Н. Й.

Новорічний дар Рідній Школі.

Союз Українок, від. 49 в Бофало, переслав через Обєднання $26 на Рідну Школу в старім краю. Цю суму зложили жертволюбиві членкиці на зборах 15 січня, на руки М. Хоптяк.

Зложили по $1: М. Хоптяк, М. Костецька, К. Новосядла, А. Сохан, А. Снайчук, М. Кіналь, А. Володка, А. Самуляк, А. Бабала, М. Боднар, А. Моціхівська, А. Самуляк, О. Семчишин, К. Блакіта, А. Сеніцька, Ю. Білик, А. Вальницька, П. Ребізант, М. Бурштинська, К. Гірна, А. Войтович, А. Новосядла; по 50 ц.: С. Ґут, А. Когут, О. Макух, М. Пчоляр. Пізніше додали по $1: А. Слотюк, В. Форостій. Разом $26.

При цій нагоді слід згадати, що від. 49 С. У. в Бофало жертвував в протягу минулого року на такі краєві цілі: На поміч С. У. ім. Княгині Ольги $50, на жіночі часописи $15, на Рідну Школу $45, на політичних вязнів $15, на інвалідів $30, на Карпатську Україну $25. На Світову Виставу в Ню Йорку $25, до централі С. У. А. $25, на вищу школу в Стемфорді $25. В Бофало: на церкву $75, на похорон 13, весільні дарунки для членкиць $20, на протестаційне віче $5. Разом $368.

Союз Українок на цім місці складає щиру подяку всім чесним громадянам з Бофало і околиці, які своєю присутністю на всяких підприємствах і своїми жертвами помогли зібрати вище згадану суму на такі важні цілі.

За уряд 49. відділу СУА.:

М. Хоптяк.

КЕМБЕЛ, О.

Коляда на Рідну Школу.

Цего року, так, як і попередніх років, мимо тяжких часів, пішли наші малі школярки з вечірньої школи з колядою на Рідний Край, на Рідну Школу. Колядувати ходили такі діти: Анна Суляк, Стефанія Суляк, Ольга Мельник, Ірина Тарнавська, Софія Лисиганич, Гелена Ґурняк і Йосифа Ґурняк. Колядували вони під проводом парохіяльного урядника Стефана Мельника. Разом заколядували $22.30, з чого $12.30 дали на свою місцеву рідну школу, а $10 вислано через Обєднання на Рідну Школу в краю.

Зложили по $1: М. Ткачишин, Н. Нановський, П. Іконяк, Г. Черніга, І. І. Ґурняк, І. Лисиганич, М. Суляк, Ю. Недоступ, Д. Липка, А. Данильчак, М. Клюс, І. Вітишин, С. Лабай, С. Калька; по 50 ц.: С. Мельник, К. Вітишин, Й. Остянівський, В. Білан, Н. Корецький, І. Сарахман, Р. Гіль, І. Кріль (мол.), І. Кріль (ст.), О. Тарнавський, Анна Когут, М. Мулярчик, С. Гусак; по 25 ц.: А. Скубяк, Й. Стахура, А. Дрозда, С. Сорока, Й. Сорока, С. Стахура, І. Клинець.

Колядник.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На народні цілі.

Товариство Матерей і Дочок, що гуртується при укр. пресв. церкві в Нюарку, має за завдання помагати інституціям в ріднім краю і тому сьогорічну коляду з Різдвяних Свят, що виносила $57, призначено як слідує: $28.50 на осьвітно-місійні цілі і $28.50 на Українську Євангельську Школу ім. М. Грушівського в Коломиї. Разом виносить $57, яку то суму вислано через Обєднання на руки пастора Миколи Жураковського в Коломиї. Подяка належиться слідуючим членкиням, що ходили колядувати: Софія Салюк, Анна Руда з Белвіл, Марія Горман і Марія Ґрентус. Коляду зложили по $2: Параня Пуласка, Параня Варніцька, пастор В. Кузів, М. Литвин, Анна Руда і П. Ковальчук; по $1: А. Борищук, В. Борищук, Н. Беркій, Ю. Баранюк, І. Дячишин, П. Дубас, С. Гарцула, К. Галушка, Л. Горман, П. Грицькевич, В. Гіба, Д. Іваськів, Н. Яцентий, М. Юркевич, д-р М. Янкович, Н. Кутний, М. Куман, Ю. Кириченко, Й. Куйбіда, О. Ковальчук, І. Кльоц, І. Кріль, А. Мудровський, І. Мельник, І. Наконечний, І. Паньків, Е. Онищук, О. Паньків, І. Петрів, М. Рудий, Ф. Салюк, А. Самійло, А. Сач, Д. Воловіна, І. Височанський, І. Ворона, І. Вовк, Й. Варніцький, Анатолія Яцента, І. Тарновський, Галя Яцента, І. Рудка, І. Чайчук; по 50 ц.: А. Бучак, М. Голубовський, Г. Зеллер і Параня Пецко.

А. Куман.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

Братство св. Петра і Павла від. 257 У. Н. С. жертвувало з каси $5 на Карпатську Україну. Гроші переслано через Обєднання.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

На Карпатську Україну.

Тов. Зап. Січ, від. 385 У. Н. С. на місячних зборах ухвалило вислати через Обєднання з каси $25 на Карпатську Україну. Гроші вислано.

О. Козак, секр.

РЕКОРД ЛЕТУ.

Трой Кіт, другий поручник американського летничого корпусу, летів у низ над озером Кадо зо скорістю 670 миль на годину. Коли його літак досягнув висоти 28,000 стіп, а його збірник кисня перестав працювати, він стратив притомність.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в суботу, 18. лютого, в год. 7:30 ввечір, в гали Укр. Дем. Клюбу, 30-10 — 32 вул. Проситься всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць явитися на згадані збори. Взиваємо довгуючих членів хоч вчасти сплатити свій довг, бо інакше будуть наражені на утрату всіх членських прав. Хто має приятелів, знайомих або дітей, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, тож приведіть на збори, нехай впишуться в члени, а ви отримаєте нагороду за кожного нового члена. Неприявний на зборах член чи урядник підлягає карі після статуту. — І. Сидор, пр.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 2. пополудні, в гали, де звичайно. Проситься членів прийти на збори. Довгуючі члени мають прийти й вирівняти свої залеглі вкладки. М. Романюк, предс.; К. Глосніцька, кас.; Г. Тимчій, секр.

АРНОЛД, ПА. Місячні збори від. 296. відбудуться в неділю, 19. лютого. Проситься всіх членів за присутність, бо є важні справи до полагодження. Особливо члени, що довгують до відділу, мають вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Кузьмиха, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104., відбудуться в неділю, 19. лютого, в год. 3. пополудні, в Народнім Домі. На ті збори повинні всі члени явитися, бо є важні справи до полагодження. Членів, котрі довгують до каси, проситься, щоби прийшли і вирівняли свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — М. Вітів, пр.; І. Ворона, кас.; Г. Мисак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудуться в неділю, 19. лютого, в годині 6. вечором, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Кожний член повинен прийти на ті збори й заплатити свої вкладки до У. Н. Союзу і до Тов. Січи. Рівнож припоминається платити вкладки до У. Н. Союзу за діти, бо в противнім разі такі члени будуть суспендовані. — Т. Наконечний, фін. секр. 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. Місячні збори Бр. св. о. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 19. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься членів конечно прийти тому, що є багато важних справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися поплатити свої довги, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Петро Герман, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 20. січня 1939. помер у Лейквуд, Огайо,

ІВАН КМЕТКО

довголітній член У. Н. Союзу й відділу 50 в Лорейн, Огайо. Похорон відбувся 23. січня при участи членів відділу 50.

Вільна земля Вашингтона нехай буде Йому пером!

Михайло Шемчик, секр.

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО. (35)

В часі цілоденної мандрівки Магра кілька разів хотіла дістати нагоду говорити з Тарзаном. Та він все її уникав. Вкінці вона пропхалась до нього і, йдучи поруч з ним, говорила: „Прошу вас, занехайте цю погоню за Томом. Ви не знаєте, що це за чоловік. Він убє вас". Але Тарзан відповів холодно: „Чи це чергова ваша штучка, щоб відвернути нас від цілі?"

Це заболіло Магру, та вона почувалась винуватою. Опустивши голову вона відповіла: „Так, я була шпигункою і агенткою Тома. Але нею я вже не є. Я.., я... тепер готова все зробити, що ви прикажете. Я боюсь, що при зустрічі з Томом ви вийдете переможеним. Він без найменшого вагання стрілятиме до вас, щоб вас убити". В голосі Магри звеніла щирість.

Та коли хто Тарзана раз підвів, то вже не легко він закрався знов до його довіря. Він на ці благання Магри холодно відповів: „Це не ходить про особисту небезпеку. Ходить про те, щоб покарати злочинця. Задля цього треба наражатись на небезпеку і ризикувати життям". Після цього він обернувся до товариства і заохочував усіх до поспіху.

Але Том продирався крізь нетри ще скоріше від Тарзан. Велика жадоба маєтку підганяла його. Крім того він справді побоювався, що Тарзан його здожене. Та коли вони всі вийшли на поляну, на якій далеко видніла гора, Том скрикнув: „А тепер і Тарзан мене не здожене. Ось це гора, а в кратері цеї гори є заборонене місто, Атар, ціль нашої подорожі".